

GRADSKI CENTAR
ZA SOCIJALNI RAD
U BEOGRADU

Život zajedno

■ SEPTEMBAR 2012. ■ BROJ 8

■ PRIMENA VASPITNIH NALOGA
I POSEBNIH OBAVEZA U GCSR

Društveno
koristan rad
umesto
kazne

■ REALIZACIJA PROGRAMA REPUBLIČKOG ZAVODA ZA SOCIJALNU ZAŠTITU

Stručna podrška za supervizore

- Cilj programa - unapređenje stručnih znanja i razmena primera dobre prakse u superviziji

Krajem avgusta počela je realizacija programa podrške supervizorima Gradskog centra za socijalni rad u organizaciji Republičkog zavoda za socijalni zaštitu.

Cilj ovog programa je da se obezbedi kontinuirana podrška supervizorima, da se unaprede stručna znanja, kao i da se obezbeđe i stručnoj javnosti distribuiraju primeri dobre prakse u sprovođenju supervizije.

Takođe, primena ovog programa doprinese razvoju potpuno nove profesionalne uloge supervizora u radu centara za socijalni rad.

U toku 2012. republički Zavod za socijalnu zaštitu, u okviru programskog cilja podrške akterima u procesu reforme u sistemu socijalne zaštite, nastavio je da sprovodi podršku supervizorima centara za socijalni rad na teritoriji cele Srbije. Zavod je sačinio Model podrške koji podrazumeva eksternu grupnu superviziju kroz obradu superviz-

iskog pitanja i radionicarski rad usmeren na planiranje usluga u centrima za socijalni rad sa ciljem razvijanja i unapređenja postojećih veština planiranja.

Podrška, koju je Republički zavod za socijalnu zaštitu koncipirao za supervizore, odgovara na zahteve Pravilnika o izmenama i dopunama Pravilnika o organizaciji, normativima i standardima rada centra za socijalni rad (čl. 3 stav 6).

Program je koncipiran tako da se realizuje kroz mesečne sastanke. Prvi deo sastanka predstavlja grupnu superviziju i traje do 90 minuta, a radi se na unapred postavljenom supervizijskom pitanju koje, uz kraću studiju slučaja, postavlja supervizor odabran na prethodnom sastanku. Na grupi se tumače lični stavovi, iskustva i emocije. Drugi deo sastanka posvećen je radionicarskom načinu rada. Primenuju se raznovrsne tehnike uče-

nja odraslih.

Realizacija programa podrške sa supervizorima GCSR-a organizovana je po grupama. Prvu grupu čine predstavnici odeljenja Barajevo, Čukarica, Obrenovac, Palilula i Savski venac, drugu grupu predstavnici odeljenja Rakovica, Vračar, Zvezdara, Novi Beograd, Grocka i Lazarevac i treću - odeljenja Mladnovac, Sopot, Stari grad, Surčin, Zemun i Voždovac.

Takođe, u svakoj grupi biće i predstavnik Odeljenja za planiranje i razvoj, odnosno tima zaduženog za podršku u primeni nove metodologije stručnog rada koja proizilazi iz Pravilnika o organizaciji, normativima i standardima rada centra za socijalni rad.

Realizacija programa podrške supervizorima Gradskog centra za socijalni rad u Beogradu, kroz mesečne sastanke, trajeće do kraja decembra 2012. godine.

Uručeni ključevi 133 stana za socijalno ugrožene

Sredinom septembra useljena su 133 stana na Novom Beogradu data u zakup na određeno vreme socijalno ugroženim građanima. Gradonačelnik Beograda Dragan Đilas, predsednik Skupštine grada Aleksandar Antić i doskorašnji zamenik gradonačelnika, a aktuelni narodni poslanik Milan Krkobabić, svečano su uručili ključeve porodicama, a svečanosti je prisustvovala i Snežana Stošković, direktor Gradskog centra za socijalni rad u Beogradu.

Investitor ovog projekta je grad Beograd, a čelnici ljudi Grada su prilikom svečanog uručivanja ključeva poručili da će se sa ovim projektom nastaviti i da će učiniti sve da se i ubuduće pomogne pomognе onima kojima je pomoć neophodna. Tokom ove i iduće godine biće završeno još oko 400 stanova koji će biti delom socijalni, a delom neprofitni. Stanove su dobili pripadnici romske nacije, interni raseljeni laci, osobe sa invaliditetom,

kao i mlađi ljudi, a namera grada Beograda je namena da ovo ne budu stanovi samo za one koje uobičajeno smatramo socijalno ugroženima. Ovo je četvrti konkurs za davanje u zakup stanova na određeno vreme, a kroz prethodna tri konkursa izgrađeno je i useljeno 317 stanova u naselju Kamenin. Konkurs za davanje u zakup 133

stana (i četiri stana koja su od prethodnog konkursa oslobođena od korisnika) na određeno vreme socijalno ugroženim licima raspisan je u decembru 2011, a pravo učešća su imala lica bez stana, sa prebivalištem na teritoriji grada Beograda najmanje dve godine, koja primaju socijalnu pomoć ili im prihodi po domaćinstvu nisu veći od 80 odsto proseka u Republici Srbiji.

Deveta sednica Upravnog odbora Asocijacije centara za socijalni rad

Gradski centar za socijalni rad u Beogradu bio je domaćin IX sednice Upravnog odbora Asocijacije CSR Srbije. Sednica održana 18. septembra bila je posvećena organizovanju seminara na temu razvoja lokalnih usluga, zatim položaju CSR-a u sferi rizika koji prate poslove koje centri obavljaju. Jedna tačka dnevnog reda odnosi se na teškoće u plaćanju troškova smeštaja u ustanovama za korisnike penzija sa isplatom kod poslovnih banaka, a druga na nabavku opreme za Asocijaciju CSR Srbije.

■ PRIMENA VASPITNIH NALOGA I POSEBNIH OBAVEZA U GCSR

Društveno koristan rad umesto kazne

- U 2012. obezbediti uslove za sprovođenje mera koje su do sada malo korišćene, iako su Zakonom predviđene još 2006. godine

Od usvajanja Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela (2006. godine) do danas nisu stvoreni potpuni uslovi za primenu vaspitnih naloga kao i određenih posebnih obaveza od strane Suda, Tužilaštva i organa starateljstva. Iz tog razloga do sada Sud i Tužilaštvo veoma retko su pristupali ovoj vrsti postupaka i veoma retko izricali vaspitne naloge i određene posebne obaveze kao što su: da se, bez naknade, uključi u rad humanitarnih organizacija ili u poslove socijalnog, lokalnog ili ekološkog sadržaja; da se uključi u određene sportske aktivnosti; da se osooba uključi u pojedinačni ili grupni tretman u odgovarajućoj zdravstvenoj ustanovi ili savetovalištu i da postupa po programima rada koji su za nju sačinjeni u tim ustanovama; da pohađa kurseve za stručno osposobljavanje ili da se priprema i polaže ispite kojima se proverava određeno znanje.

Jedan od ciljeva Gradskog centra za socijalni rad u Beogradu za 2012. godinu jeste da se obezbede uslovi za primenu vaspitnih naloga i posebnih obaveza, koji su veoma retko izricani, te da se počne njihova primena.

Zakon o maloletnim učiniocima krivičnih dela i krivičnopravnoj zaštiti maloletnih lica sadrži odredbe koje se primenjuju prema maloletnim počiniocima krivičnih dela.

U postupku zaštite maloletnika koji su počinioci krivičnih dela, iz sistema socijalne zaštite, učestvuju Centar za socijalni rad (organ starateljstva), vaspitne ustanove i posebne ustanove (organizacije sa kojima je zaključen Sporazum o saradnji, a čiji je cilj realizacija vaspitnih naloga i centar za medijaciju).

Uloga centra za socijalni rad je da po zahtevu tužilaštva ili suda prikuplja podatke o maloletniku i njegovoj porodici. Centar ima za obavezu da prethodno obezbedi ustanove i organizacije gde bi se mogli sprovoditi vaspitni nalozi. Takođe, Centar treba da ima i kriterijume za izbor, odnosno promišljanje primenljivog naloga za konkretno dete u datim uslovima u zajednici, kao i primerenog za teškoće koje ima ono(i)ili njegovu

ŠTA NAS ČEKA?

Gradski centar za socijalni rad, sa svojim specifičnostima velikog sistema u velikoj i veoma raznolikoj sredini, može i treba da se koristi tuđim iskustvima, ali se susreće sa zadacima koje nemaju druge sredine, pa često jedno rešenje nije rešenje za sve sredine. No Gradski centar prepoznaće važnost pronalaženja rešenja u stvaranju resursa za sprovođenje vaspitnih naloga, pogotovo ovog naloga da se, bez naknade, uključi u rad humanitarnih organizacija ili u poslove socijalnog, lokalnog ili ekološkog sadržaja, prepoznaće dobro i svoje zakonske obaveze koje proizilaze iz Zakona o maloletnim učiniocima krivičnih dela, te nastoji da ulaže maksimum svojih snaga u obavljanju ovih zadataka. Planiranje koraka, operacionalizacija aktivnosti, sukcesivno sprovođenje aktivnosti kao i promišljanje teškoća je naš način da organizovano pristupimo tom poslu i odgovorno zadacima.

porodica). Centar za socijalni rad dostavlja Sudu/tužilaštvu predlog sa izborom ustanove i/ili organizacije. Kada sud/tužilaštvo izrekne meru vaspitnog naloga, Organ strateljstva je u obavezi da organizuje njeno sprovođenje. O toku sprovođenja vaspitne mere, postignutim ishodima, Centar je dužan da izveštava Sud/tužilaštvo.

Iz prakse Centara za socijalni rad, mere pojačanog nadzora Organa starateljstva izriču se u dosta velikom broju i zbog odsustva mogućnosti da se sprovode različite posebne obaveze, odnosno kao pokušaj kompenzacije za manjkavost podrške zajednice ovom delu svoje populacije.

Vaspitni nalog je posebna mera predviđena Zakonom o maloletnicima, koja nema karakter ni vaspitne mere ni krivične sankcije, čija je svrha ne pokretanje krivičnog postupka prema maloletnom učiniocu krivičnog dela, već obustava postupka sa ciljem da se vaspitnim nalogom utiče na pravilan razvoj maloletnika i jačanje njegove lične odgovornosti i prevenira dalje činjenje krivičnih dela.

U cilju obezbeđivanja uslova za primenu vaspitnih naloga, kao i posebnih obaveza Gradski centar za socijalni rad do sada je zaključio sporazum o saradnji sa JKP na teritoriji opštine Mladenovac u 2010. potom i sporazum saradnji sa Gerontološkim centrom Beograd i Crvenim krstom Beograda

u 2011. godini. U toku je potpisivanje sporazuma o saradnji sa JKP Gradsko zelenilo. Moramo reći da su ovo zaista samo početni koraci. Tek sada se otvaraju ozbiljna pitanja stvarne organizacije čitavog sistema. Definisanje standarda za sprovođenje vaspitnih naloga umnogome će olakšati snalaženje na polju organizacije uslova za sprovođenje ove akcije.

PALIJATIVNO ZBRINJAVANJE

Nada za teško obolele

Snežana Stošković, direktor Gradskog centra za socijalni rad, sastala se sa predstavnicima "BELhospice", ustanove koja je jedina dobrovorna organizacija u Srbiji koja je posvećena pružanju usluga palijativnog zbrinjavanja pacijenata terminalno obolelih od kancera. U ovom susretu razmotrene su mogućnosti saradnje, naročito imajući u vidu pacijente koji su socijalno najugroženiji i koji nemaju mogućnosti da budu smješteni u privatnim zdravstvenim i ustanovama za socijalno zbrinjavanje, jer se upravo takvi pacijenti najčešće i obraćaju BELhospice-u za pomoć.

Palijativno zbrinjavanje je aktivna i sveobuhvatna briga o pacijentima koji boluju od teških i neizlečivih bolesti, što podrazumeva kontrolu simptoma njihovih bolesti, kao i psihološku, socijalnu i duhovnu podršku pacijentima i njihovim porodicama. Kada je iscrpljeno specifično onkološko lečenje pacijenata obolelih od raka, po otpuštanju iz bolnica oni su najčešće prepušteni sami sebi i svojim porodicama i snalaze se kako znaju i umeju. Patnja ovih ljudi se uvećava i zbog nedostatka odgovarajućih ustanova za zbrinjavanje kao i specifičnog znanja u oblasti palijativnog zbrinjavanja. Porodice pacijenata ne dobijaju neophodnu podršku da bi mogle da se izbore sa svim problemima koje nosi ova teška bolest.

Gradski centar za socijalni rad u Beogradu spremen je da u cilju pružanja podrške i pomoći pojedincu i porodici radi poboljšanja, odnosno očuvanja kvaliteta života, otklanjanja ili ublažavanja rizika nepovoljnih životnih okolnosti, pruži punu podršku i da svoj doprinos u pružanju usluga palijativnog zbrinjavanja osoba koje boluju od teških i neizlečivih bolesti. Sve usluge koje BELhospice pruža potpuno su besplatne za pacijente i njihove porodice.

ŽIVOTNE KRIZE

KAKO detetu olakšati razvod roditelja?

- Razvod najčešće i najviše utiče na decu i ukoliko se radi o problematičnim razlazima roditelja, može imati negativne posledice po pravilan razvoj ličnosti deteta

Razvod je vreme velikih promena i za partnere i decu, a na koji način će se prevazići i sa koliko posledica, zavisi od mnogo faktora. Pojedina istraživanja pokazala su da se deca čiji su roditelji okončali brak bez svađa i velikih reči brže oporavljaju u odnosu na decu koja su prisustvovala burnim i žestokim raspravama. Ukoliko su se roditelji neprestano svađali, ili je atmosfera u kući odisala napetost, besom, tugom - razvod roditelja može da predstavlja olakšanje za dete.

U praksi vrlo često, kada postoji problem u partnerskom funkcionisanju, roditelji svesno ili nesvesno uvlače dete u međusobne konflikte i tako manipulišu njime, odnosno svoje lične interese i želje stavljuju ispred interesa deteta. Dešava se da roditelji

traže da im dete bude lojalno, da bira između oca i majke, da sa decom dele tajne. U takvoj situaciji podeljene lojalnosti dete će razviti osećanja nesigurnosti i anksioznosti.

Roditelji potcenjuju sposobnost dece da se nose sa osjetljivim informacijama. Kada odluče da ih upoznaju sa problemima, većina majki i očeva je iznenadena saznanjem da njihova deca već znaju ili prepostavljaju ono što im saopštavaju.

Dete je u ovom procesu u veoma nezavidnom položaju ukoliko ga oba roditelja nisu pripremila na odgovarajući način, upoznala ga sa svojim daljim planovima u vezi organizacije života deteta i to na način koji je prilagođen njegovom uzrastu i zrelosti. Za dete je važno saznanje da su roditelji doneli odluku o razvodu i da ono

nije krivo zbog toga što tata i mama neće živeti zajedno. S obzirom da je to situacija koja je za dete puna dilema, potrebno mu je omogućiti da postavlja pitanja, da iskaže svoja osećanja i strahove. Na neka pitanja roditeljima neće biti jednostavno da odgovore. Ipak, važno je da daju komentare koji su prilagođeni uzrastu deteta i koji odgovaraju realnosti.

Za dete je veoma važna postojanost, doslednost, kao i podrška i ljubav oba roditelja. Dete nikada ne treba staviti u poziciju da bira između roditelja. Razvod treba da bude prestanak braka, a ne prestanak roditeljstva.

Oivera Simendić, psiholog, pomoćnik direktora Gradskog centra za socijalni rad u Beogradu

GRADSKI SEKRETARIJAT PODRŽAO AKCIJU
FICE SRBIJA I GRADSKOG CENTRA

"PONUDI porodici priliku"

Komisija za izbor projekata Sekretarijata za socijalnu zaštitu grada Beograda donela je odluku da i 2012. godine podrži projekt "Ponudi porodici priliku" čiji je opšti cilj implementacija modela porodične konferencije. Partneri na projektu su "FICE Srbija", kao nosilac projekta i Gradski centar za socijalni rad u Beogradu, kao resursni centar za stručnjake u socijalnoj zaštiti. Projektnim aktivnostima je planirana obuka stručnih radnika centra za socijalni rad, koji do sada nisu prošli obuku za iniciranje i razvijanje modela porodične konferencije. Ovi treninzi će biti organizovani u svrhu stručne podrške inicijatorima porodične konferencije, jer će svi zaposleni koji pohađaju obuku imati priliku da za praktični deo realizuju jednu porodičnu konferenciju, kao uslov za dobijanje sertifikata o završenom programu obuke. Nakon uspeha na testu znanja i praktičnog rada uz supervizijsku podršku (uspešnog iniciranja porodične konferencije) polaznici će biti osposobljeni da uz korišćenje materijala (priručnika, informatora) iniciraju porodičnu konferenciju i uključe se u ulozi profesionalaca.

60 sekundi sa našim stručnjakom

Marija Milić, psiholog, stručni radnik na poslovima unapređenja kvaliteta stručnog rada - Odeljenje za poslove planiranja i razvoja

SUD ČEŠĆE POVERAVA DECU MAJKAMA

Centar za socijalni rad radi procenu podobnosti roditelja za poveravanje maloletne dece u brakorazvodnim parnicama i predlog kome poveriti dete daje nadležnom суду koji donosi presudu. Tokom postupka utvrđuje se, prema specifičnim osobinama i potrebama deteta, njegovog pola, uzrasta i razvojnih zahteva, kome od roditelja je bolje poveriti dete.

Po porodičnom zakonu i međunarodnim konvencijama, najbitnije što centar za socijalni rad mora da posmatra je interes dece i što je za njih u svakoj pojedinačnoj porodičnoj situaciji najbolje. Lični interes roditelja u razvodu braka i njihove želje su podređene interesu dece posmatrano iz ugla profesionalaca u centru za socijalni rad. Tradicionalno je uverenje u našoj kulturi da majka neposredno neguje dete i brine o njemu, pa se od toga i polazi pri odlučivanju kome će pripasti. U većini slučajeva se starateljstvo dodeljuje ženama, a naročito nad decom nižih uzrasta, jer je to i biološki i psihološki adekvatnije. S druge strane očevi često sami prihvataju kulturološki formiranu pasivnu ulogu u roditeljskim odnosima i primat u vaspitanju dece prepuštaju majkama. Ne postoji univerzalno pravilo po kom bi se deca poveravala samo jednom roditelju određenog pola, svaki slučaj je jedinstven.

Bar jedanput sedmično zajedno sa koleginicom iz kancelarije primam korisnike koji nam se obraćaju da bi se obavestili o svojim pravima i uslugama centra, ali i sa potrebom da saopštite svoj komentar u vezi rada opštinskih odeljenja na njihovim slučajevima. Obrada pritužbi, kada se dostave u pisanim oblicima, kroz analizu, praćenje stručnog rada i kontakti sa kolegama u odeljenjima predstavljaju značajan deo mog posla. Moj najredni zadatak je da odgovaram na mejlove koje građani i korisnici upućuju Gradskom centru. Timski rad na razvijanju novih usluga, pripremi i izvedbi prezentovanja delatnosti centra u stručnoj javnosti, uz povremene kontakte sa medijima i učešće u projektним aktivnostima, čine opseg mojih zadataka interesantnim i još uvek privlačnim.

Dnevno skoro 12 hiljada besplatnih obroka

Grad svakodnevno pomaže i brije ne o najugroženijim Beograđanima, a prema podacima Gradskog centra za socijalni rad u drugom delu septembra, u Beogradu u narodnim kuhinjama se dnevno pripreme i podele 11.823 besplatna topla obroka za žitelje glavnog grada.

Pravo na besplatni obrok mogu da koriste pojedinac i porodica i to korisnici prava na novčanu socijalnu pomoć, lica čiji prihod po članu domaćinstva ne prelazi 50% minimalne zarade za mesec koji prethodi mesecu u kome je podnet zahtev, pod uslovom da su: stara i iznemogla lica čiji srodnici nisu u mogućnosti da im ovu pomoć pruže, ili imaju u porodici lice koje

je ostvarilo pravo na dodatak za pomoć i negu drugog lica. Pravo na besplatni obrok obezbeđuje se jedanput dnevno prema standardima i normativima koje utvrđuje specijalizovana zdravstveno preventivna ustanova i obuhvata izdavanje toplog obroka radnim danom i suvog obroka subotom, nedeljom i neradnim danima za vreme državnih i verskih praznika.

Pravo na besplatan obrok prestaje:

- Ako se utvrdi da je pravo priznato na osnovu netačno prikazanih podataka,
- Ako se utvrdi da korisnik ne koristi priznato pravo duže od 10 dana u toku meseca.

GRADSKI CENTAR ZA SOCIJALNI RAD U BEOGRADU

DIREKTOR

Snežana Stošković
Ruska 4.
tel: 011/2650-329
faks: 011/2650-925

OPŠTA SLUŽBA

Ruska 4.
tel: 011/2650-329,
2650-093, 2650-542
faks: 011/2650-925

ODELJENJE ZA ANALITIČKO- ISTRAŽIVAČKI RAD

Ruska 4.
tel: 011/2650-329,
2650-093, 2650-542

SAVETOVALIŠTE ZA BRAK I PORODICU

Ruska 4.
tel: 011/2650-258
faks: 011/2650-936

RAČUNOVODSTVO

Masarićeva 5.
tel: 011/3061-362

OPŠTINSKA ODELJENJA

BARAJEVO

Svetosavska 87b,
011/ 8300-401

VOŽDOVAC

Admirala Vukovića 14,
011/2461-644

VRAČAR

Maksima Gorkog 17a,
011/2456-546, 2456-649

GROCKA

Bulevar oslobođenja 51,
011/8500-655

ZVEZDARA

Krfska 7,
011/2414-129,
2401-750, 2410-863

ZEMUN

Aleksandra Dubčeka 2,
011/ 2193-979,
2193-999

LAZAREVAC

Janka Stajčića 21,
011/8127-755

NOVI BEograd

Tošin bunar 148,
011/3190-191

OBRENOVAC

Kralja Aleksandra I 8b,
011/8721-340, 8721-616

RAKOVICA

Miška Kranjca 12,
011/3051-893,
3051-895

PALILULA

Cvijićeva 110,
011/2753-591

STAR GRAD

Gospodar
Jevremova 17a,
011/2625-593

SAVSKI VENAC

Lomina 17,
011/3614-766

SOPOT

Kosmajski trg 13,
011/8251-289

MLAĐENOVAC

Kraljice Marije 13,
011/8232-429

SURČIN

Kosovska 2,
011/8442-913

ČUKARICA

Mihaila Valtrovića 36a,
011/2506-105

 GRADSKI CENTAR
ZA SOCIJALNI RAD
U BEOGRADU

VAŠA PITANJA NAŠI ODGOVORI

■ Da li Centar za socijalni rad snosi troškove sahrane beskušnika i lica koje nema ko da sahrani?

Po Zakonu o sahranjivanju i grobljima, član 15. troškove sahranjivanja snose lica koja su bila dužna da umrlog za života izdržavaju ili da se staraju o njegovom sahranjivanju. Ako ne postoje lica koja su dužna da obezbede sahranjivanje (član 14. stav 1) troškove sahranjivanja snosi opština na čijoj teritoriji je umrli imao poslednje prebivalište, a ako se ne može utvrditi poslednje prebivalište umrlog, troškove snosi opština na čijoj je teritoriji umrlo sahranjeno lice, odnosno na čijoj teritoriji su nadeni posmrtni ostaci umrlog.

■ Da li u centru za socijalni rad mogu izvaditi zdravstvenu knjižicu?

Centar za socijalni rad ne izdaje zdravstvene knjižice kao ni dokumentaciju neophodnu za pribavljanje tog dokumenta. Zdravstvenu knjižicu možete izvaditi u Zavodu za socijalno osiguranje. Građani vrlo često poistovjećuju i ne prave razliku između Centra za socijalni rad i Zavoda za socijalno osiguranje. To su dve različite ustanove sa različitim delatnostima.